

ПРИМЕНА МАТЕРИЈАЛНОГ ПРАВА У СЛУЧАЈУ ПРЕСТАНКА ПРОФЕСИОНАЛНЕ СЛУЖБЕ ЗБОГ ПОТРЕБА СЛУЖБЕ

Испуњеност услова за доношење акта о престанку професионалне војне службе по потреби службе, након поништаја тог акта, донетог применом Закона о Војсци Југославије, у управном спору, цени се према Закону о Војсци Србије.

Из образложења:

"Према оцени Врховног касационог суда, правилно је Управни суд нашао да је у оспореном указу погрешно примењено материјално право. Ово стога што је тај указ донет 28.01.2009. године у време када је у примени био Закон о Војсци Србије, који је иначе ступио на снагу 01.01.2008. године и који у прелазним и завршним одредбама не прописује могућност примене Закона о Војсци Југославије у погледу престанка професионалне војне службе. Такође, основано се у образложењу побијане пресуде указује и да наведени указ не садржи одлучне разлоге који би указивали на датум престанка професионалне војне службе тужиоцу. Са ових разлога, по налажењу Врховног касационог суда, правилно је одлучено побијаном пресудом.

Врховни касациони суд је ценио наводе захтева да је побијаном пресудом повређен члан 61. Закона о управним споровима и да прописи који се примењују приликом доношења новог акта могу бити само они који су били на снази у време када је управна ствар решавана, па је нашао да су ти наводи неосновани. Ово стога што је наведеним чланом 61. Закона о управним споровима ("Сл. лист СРЈ" број 46/96), између осталог, прописано да се кад суд поништи акт против кога је био покренут управни спор предмет враћа у стање у коме се налазио пре него што је поништени акт донесен. Пресудом Врховног суда Србије У-СЦГ 1142/06 од 08.05.2008. године је поништена наредба министра одбране број 5-141 од 10.06.2005. године, што значи да је поступак враћен у ону фазу у којој је био пре доношења поништене наредбе. То, такође, значи да су поништене и правне последице које је та наредба произвела, с обзиром да иста више не постоји, из чега произлази да М.С. није престала професионална војна служба по члану 107. став 2. Закона о Војсци Југославије, којим је прописано да професионалном официру, односно професионалном подофициру служба престаје кад наврши најмање 30 година стажа осигурања, ако то захтевају потребе службе. Акт о престанку професионалне војне службе применом наведеног члана закона, према оцени Врховног касационог суда, не представља декларативни управни акт који, по правилу, делује *ex tunc*, односно

има ретроактивно дејство и утврђује одређену последицу која је наступила по сили закона. Ово са разлога што су чланом 107. став 4. Закона о Војсци Југославије прописани случајеви престанка службе по сили закона, па би акти донети применог тог прописа имали декларативни карактер, јер престанак службе мора да настане испуњењем законом прописаних услова, а у које не спада и основ по коме је тужиоцу престала служба. Дана 01.01.2008. године ступио је на снагу Закон о Војсци Србије ("Сл. гласник РС" бр. 116/07, 88/09 и 111/010), који у члану 197. став 1. прописује да даном ступања на снагу тог закона престаје да важи Закон о Војсци Југославије ("Сл. лист СРЈ" бр. 43/94... 37/02 и "Сл. лист СЦГ" 7/05 и 44/05). Како је у време доношења указа од 28.01.2009. године био у примени Закон о Војсци Србије, Врховни касациони суд налази да је требало ценити испуњеност услова за престанак професионалне војне службе по потреби службе по новом пропису. Ово нарочито стога што у Закону о Војсци Србије у прелазним и завршним одредбама није предвиђена могућност примене одредби Закона о Војсци Југославије у оваквим случајевима, јер није прописано да се поступци који су започети до ступања на снагу овог закона окончавају у складу са прописима по којима су започети. Чланом 197. став 2. Закона о Војсци Србије је прописано да привремено остају на снази одредбе Закона о Војсци Југославије, наведене у тој одредби, али не и оне које се односе на престанак професионалне војне службе. Стога, испуњеност услова за доношење акта о престанку професионалне војне службе по потреби службе, након поништаја тог акта, донетог применом Закона о Војсци Југославије, у управном спору, цени се према Закону о Војсци Србије. С обзиром на наведено, неосновани су наводи захтева да прописи који се примењују приликом доношења новог акта, уместо оног поништеног пресудом, могу бити само прописи који су били на снази кад је управна ствар решавана, уколико је поступак покренут по службеној дужности, јер ниједном законском одредбом није предвиђена разлика у правним последицама поништаја акта у поступку покренутом по службеној дужности или у поступку покренутом по захтеву странке".

(пресуда Врховног касационог суда Узп 223/11 од 28.октобра 2011. године)